

9.2.5 Afscheid

“Zo’n afscheid is maar één keer”, zegt Michiel Spoor van Engelen & Spoor Uitvaartverzorging en raakt daarmee meteen de essentie van zijn werk. Compagnon Jan Willem Engelen knikt. “Wij kunnen ons geen fouten veroorloven.” Wanneer iemand overlijdt, stelt het duo alles in het werk om de nabestaanden zo goed mogelijk te helpen bij het organiseren van de begrafenis. Het afscheid moet vlekkeloos verlopen. Het mooie van het vak is het kunnen bijstaan van mensen op een moeilijk moment, vindt Jan Willem. “Ook al is een overlijden verwacht, het is toch altijd onverwacht voor de nabestaanden,” vertelt hij. “Je komt op een heel intieme manier met mensen in aanraking,” voegt Michiel toe.

“De mensen zijn heel puur op zo’n moment. Ze houden geen schijn op.” Het persoonlijke contact is soms aangrijpend. “Er zijn veel momenten die je niet loslaten. We hebben bijvoorbeeld net allebei een uitvaart van een kindje begeleid. Dat is moeilijk.”

Zowel Jan Willem als Michiel werkten al jarenlang bij gerenommeerde Haagse uitvaartbedrijven voordat zij enkele jaren geleden voor zichzelf begonnen. Jan Willem was ooit werkzaam in de verpleging. Door zijn werk als beheerder van de Kloosterkerk kwam hij al veel in aanraking met uitvaartverzorgers en belandde hij achttien jaar geleden in de branche. Michiel daarentegen wist al op jonge leeftijd dat hij begrafenisondernemer

wilde worden. “Ik vond dat prachtig; die hoge hoed, dat pak en een mooie auto. Zo zie je dat als kind. Mijn ouders hoopten dat het over zou gaan”, lacht hij. Michiel herinnert zich nog hoe hij op de middelbare school ooit een uitvaartkist leende van een uitvaartonderneming voor een spreekbeurt. Zijn vroege interesse voor de uitvaartverzorging ging niet over en werd professioneel. “Het is een boeiend vak, waarin je met heel veel verschillende nationaliteiten en religies in aanraking komt.” Jan Willem beaamt de charme daarvan: “Daardoor blijf je nieuwe dingen leren. In sommige culturen geef je bijvoorbeeld geen hand, maar knik je alleen. Toen we een keer een boeddhistische uitvaart moesten verzorgen, gingen we even naar boekhandel Paagman voor

wat achtergrondinformatie." De locatie in het multiculturele Den Haag, het regeringscentrum, geeft het werk dan ook net even iets extra's. "Wij krijgen veel werk uit ambassadeurskringen. Dan moet je wel weten wat de gewoonten in zo'n land zijn."

Ondanks het afzonderlijke begin van hun carrière hebben de twee uitvaartverzorgers dezelfde werkwijze. "Wij blijven op de achtergrond", vertelt Jan Willem. "Het gaat namelijk niet om ons." Dat is een groot verschil met vroeger, bedenkt Michiel. "Vroeger bepaalde een begrafenisondernemer heel veel. Nu is de sfeer veel opener en willen mensen een afscheid op hun eigen manier beleven. Wij steunen en begeleiden hen

daarin." Daarbij zet het tweetal zijn eigen oordeel en gevoel opzij. "Als mensen ons vragen om zes keer rond de kerk te rijden, dan rijden we zes keer rond de kerk." Een groot inlevingsvermogen is daarom ook belangrijk voor hun werk, vinden Jan Willem en Michiel. "Je moet interesse in mensen hebben en je in hen kunnen verplaatsen. Goed luisteren is essentieel."

Beiden hebben 'iets' met Nederlands-Indië. Michiel - familie van Generaal Spoor, bevelhebber van de KNIL - is lid van het Erepeleton van de Waalsdorpervlakte. Jan Willem, wiens grootvader en vader uit Indië komen, vertelt hoe het duo haast wekelijks bij het Indisch Monument komt, waar vaak bloemen neergelegd worden

door families van een overledene. Eén van de indrukwekkendste begrafenis waar Michiel ooit bij betrokken mocht zijn, was de uitvaart van Z.K.H. Prins Claus in 2002. "Het was een grote eer." Jan Willem herinnert zich nog een begrafenis van een oud-strijder in Wassenaar, wiens kist door acht huzaren gedragen werd. Maar hoe indrukwekkend ook, voor de meeste mensen blijft een begrafenis, en het organiseren ervan, iets ingrijpends en ongemakkelijks. Jan Willem en Michiel stralen dan ook een opvallende rust uit en hebben duidelijk de kunst van mensen op hun gemak stellen onder de knie. Daarbij worden ze soms geholpen door een grappig toeval. Jan Willem: "Mensen vragen mij wel eens: 'Heet u nou echt Engelen?' Tja, dat breekt het ijs."

